

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 1251/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Krzysztof Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2022 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko K. O. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 lipca 2020 r. sygn. akt I C 219/20

1. zmienia zaskarżony wyrok, nadając mu treść:

„I. zasądza od pozwanego K. O. (1) na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W., kwotę 181 680, 60 zł / sto osiemdziesiąt jeden tysięcy , sześćset osiemdziesiąt złotych i sześćdziesiąt groszy / z umownymi odsetkami od kwoty 170 761, 24 zł / sto siedemdziesiąt tysięcy , siedemset sześćdziesiąt jeden złotych i dwadzieścia cztery grosze / , liczonymi, w stosunku rocznym, od dnia 16 listopada 2018r., według zmiennej stopy procentowej , odpowiadającej aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie ,do dnia zapłaty,

II zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 7 689 zł / siedem tysięcy sześćset osiemdziesiąt dziewięć złotych/ tytułem kosztów procesu,

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata D. W. kwotę 5400zł/pięć tysięcy czterysta złotych / , w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu”,

2. zasądza od pozwanego K. O. (1) na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 13 135zł / trzynaście tysięcy , sto trzydzieści pięć złotych / , tytułem kosztów postępowania apelacyjnego,

3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie, na rzecz adwokata D. W., kwotę 4050 zł/ cztery tysiące pięćdziesiąt złotych , w tym podatek od towarów i usług , tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt I ACa 1251/20

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie skierowanym przeciwko K. O. (1) wniosła o zasądzenie swojej rzecz kwoty 181 680,60 zł z dalszymi odsetkami umownymi naliczanymi od dnia 16 listopada 2018r do zapłaty należności głównej w wysokości 170 761,24 zł . Wnosiła także o obciążenie pozwanego kosztami procesu.

Uzasadniając żądanie bank podnosił , iż strony zawarły umowę kredytu gotówkowego, a pozwany nie wywiązywał się ze swoich obowiązków umownych w zakresie terminowych spłat zobowiązania. Zaniechania K. O. (1) spowodowały, iż , strona powodowa najpierw wezwała go do zapłaty zaległości , a następnie wypowiedziała umowę kredytową, stawiając całe niespłacone zobowiązanie w stan wymagalności.

Został wystawiony wobec dłużnika bankowy tytuł egzekucyjny datowany na 15 listopada 2018r , wskazujący na wysokość długu pozwanego , które odpowiada treści żądania pozwu.

Nakazem zapłaty z dnia 25 lutego 2019r Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił żądanie banku.

W zarzutach od tego orzeczenia , kwestionując je w całości , K. O. (1) domagał się oddalenia powództwa oraz przyznania na swoją rzecz kosztów postępowania.

Reprezentujący pozwanego w procesie zawodowy pełnomocnik z urzędu w pierwszej kolejności wniósł o uchylene nakazu zapłaty w związku z wejściem w życie art. 11 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019r o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych ustaw, obowiązującego od 7 listopada 2019r, a motywując żądanie oddalenia powództwa podnosił , iż :

- strona powodowa nie wykazała aby wypowiedzenie umowy kredytowej datowane na 7 maja 2018r zostało wysłane do pozwanego i aby je otrzymał,

- nie dokonanie skutecznego wypowiedzenia powoduje , że powództwo jest przedwczesne albowiem nie może tego oświadczenia banku zastąpić złożenie pozwu w rozstrzyganej sprawie i dokonanie doręczenia jego odpisu K. O. (1). W tej dacie obowiązywał już art. 75 c ustawy Prawo bankowe, zobowiązujący stronę powodową do zapewnienia kredytobiorcy możliwości skorzystania z uprawnienia do restrukturyzacji zadłużenia , którego doręczenie odpisu pozwu nie realizuje. Strona przeciwna nie wykonała przed wypowiedzeniem umowy tego obowiązku wobec pozwanego,

- nawet gdyby przyjąć , że wypowiedzenie , datowane na 7 maja 2018r zostało pozwanemu doręczone to oświadczenie banku w nim zawarte nie jest skuteczne i nie wywołuje konsekwencji prawnej w postaci wymagalności całości zobowiązania po upływie jego terminu dlatego , iż zdaniem pozwanego , podpisany pod nim K. G. nie był umocowany do działania na rachunek i ze skutkiem dla banku , nie legitymując się właściwym pełnomocnictwem dla dokonania czynności wypowiedzenia,

- wypowiedzenie nie jest skuteczne także dlatego , że jest oświadczeniem złożonym pod warunkiem polegającym na tym , że [jak wynika z jego treści] o ile w czasie jego biegu kredytobiorca zapłaci stronie powodowej kwotę 9.093,35 zł wypowiedzenie utraci moc.

K. O. (1) zarzucał także , że treść wypowiedzenia jest niejasna albowiem nie jest na jego podstawie wiadomo od kiedy rozpoczyna bieg jego termin,

- pozwany zarzucił także , iż (...) SA nie miał podstaw do dokonania wypowiedzenia w warunkach , gdy w okresie od 9 kwietnia 2018r tj. od daty wezwania do zapłaty kwoty 8.967,70 zł – do dnia wystawienia dokumentu wypowiedzenia umowy - 7 maja 2018r wpłacił do banku kwotę 2.904,98 zł, a następnie pomiędzy 7 maja 2018r a 15 czerwca 2018r. kolejne 8.999,97 zł.

Wpłaty te na poczet zobowiązania kredytowego potwierdzają dokumenty rozliczeniowe dołączone przez stronę powodową do pozwu.

Zatem łączna kwota wpłacona okresie od 9 kwietnia 2018r do 15 czerwca 2018r czyli do dnia upływu terminu wypowiedzenia dokonanej przez bank wyniosła 11 904,95 zł. Przyjąć wobec tego należy , że przed upływem okresu wypowiedzenia K. O. (1) zapłacił zaległość z której powstaniem strona przeciwna łączyła podstawę faktyczną dokonanej wypowiedzenia.

Wobec tego wypowiedzenie umowy kredytowej dokonane przez bank nie miało dostatecznego uzasadnienia.

Pozwany wskazał ponadto , że o ile po dniu 15 czerwca 2018r powstało po jego stronie kolejne zadłużenie bank zmiernając do dokonania wypowiedzenia umowy z tej przyczyny ponowić wszystkie czynności składające się na procedurę dokonywania wypowiedzenia obejmującą m. in. pouczenie o uprawnieniu do ubiegania się o restrukturyzację długu przez klienta banku.

Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2020r Sąd Okręgowy na podstawie art.11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019r o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw uchylił nieprawomocny nakaz zapłaty wydany dnia 25 lutego 2019r.

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2020r. Sąd Okręgowy w Krakowie :

- oddalił powództwo [pkt I] oraz

- zasądził od strony powodowej (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz pozwanego K. O. (1) kwotę 6642zł brutto (w tym 1242 zł podatku Vat) tytułem wynagrodzenia dla adwokata D. W. za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu.[pkt II sentencji orzeczenia].

Sąd I Instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

Strony łączy umowa kredytu (...) nr (...), zawarta w dniu 16września 2016r na kwotę 198.000 zł na okres spłaty 96 miesięcy.

Z postanowienia jej paragrafu 16 wynika ,że może być wypowiedziana przez bank w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków umowy , przy czym termin wypowiedzenia wynosi 30 dni , a oświadczenie o wypowiedzeniu należy doręczyć kredytobiorcy na piśmie przesyłką poleconą za zwrotnym poświadczeniem odbioru , w sposób określony w postanowieniu paragrafu 19, czyli na adres wskazany w umowie lub na inny wskazany przez kredytobiorcę.

W dniu 9 kwietnia 2018r strona powodowa sporządziła dokument informujący K. O. (1) o zadłużeniu wynoszącym 8967,70 zł i wysłała go pozwanemu dnia 11 kwietnia 2018r. przesyłką poleconą na adres domowy.

Dnia 2 maja 2018r bank poinformował pozwanego ,że na ten dzień jego zadłużenie wynosi 7.073,68 zł

W dniu 7 maja 2018r strona pozwana sporządziła dokument wypowiedzenia umowy , w którym oświadczyła pozwanemu kredytobiorcy ,że wypowiada mu umowę z powodu braku spłaty wymaganych rat.

Wypowiedzenie to oznacza obowiązek spłaty zadłużenia z upływem jego terminu wynoszącego 30 dni, który jest liczony się od dnia następnego po dniu doręczenia tego wypowiedzenia K. O. (1).

Bank poinformował w nim także kredytobiorcę , że brak spłaty zadłużenia spowoduje, iż cała kwota kredytu z odsetkami stanie się wymagalna. (...) SA określił także w treści tego dokumentu , że suma zadłużenia wymagalnego wynosi , na datę dokumentu, 9.093,35 zł , a niewymagalny dług wynikający z umowy kredytowej to kwota 169 707,18 zł.

Strona powodowa stwierdziła w nim także , iż spłata należności na którą składają się : wymagalne zadłużenie, bieżąca rata kredytu i naliczonych odsetek od[wymagalnego] zadłużenia za okres od daty wypowiedzenia do dnia faktycznej spłaty oraz wniesienie zaległej składki ubezpieczeniowej spowoduje ,że wypowiedzenie utraci moc.

Dokument zawierający oświadczenie o wypowiedzeniu został podpisany przez K. G. młodszego specjalistę w (...) SA dla którego pełnomocnictwo do dokonania tej czynności w jego imieniu, bank przedłożył do akt .

Wypowiedzenie to wysłane zostało na adres (...)(...), (...)-(...) K. tj. na adres wskazany przez pozwanego w umowie kredytowej i odebrane przez niego dnia 14 maja 2018r.

Z dalszej części ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji wynika , iż

dnia 15 listopada 2018r sporządzony został wyciąg z ksiąg banku

w którym zostało określone iż wymagalne zadłużenie pozwanego z tytułu umowy kredytowej wynosi 170.761,24 zł a odsetki umowne za okres od 5 maja 2018 do 15 listopada 2018r. wynoszą 10 919,36 zł

Z historii operacji na koncie służącym obsłudze kredytu zaciągniętego przez K. O. (1) u strony powodowej wynika iż w okresie od 27 kwietnia 2018 do końca kwietnia 2018 wpłacił na poczet tego zobowiązania łącznie 1936 zł , następnie w okresie od 4 maja do 30 maja 2018r łącznie kwotę 9970,43 zł . W sumie była to kwota 11 906,43 zł .

Ocenę roszczenia strony powodowej , która doprowadziła do uznania , iż jest ono niezasadne , Sad Okręgowy oprął na stwierdzeniach i wnioskach , które można podsumować w następujący sposób :

a/ nieuzasadnionym jest zarzut K. O. (1) dotyczący braku umocowania K. G. do złożenia imieniem strony powodowej oświadczenia z dnia 7 maja 2018 r o wypowiedzeniu umowy kredytowej albowiem umocowanie to - wynika z dokumentu pełnomocnictwa , które bank przedłożył do akt / k. 141 akt /,

b/ nieuzasadniony jest również ten , w ramach którego kredytobiorca podnosił , iż nie została mu doręczona w sposób prawidłowy przesyłka zawierająca to wypowiedzenie. Zdaniem Sądu Okręgowego skuteczność tego doręczenia potwierdzają znajdujące się w aktach dokumenty jej nadania przesyłką poleconą, na adres wskazany w umowie stron , jako adres pozwanego oraz jej odbioru przez K. O. (1). Tożsamy symbol (...) , na obydwóch potwierdza ,że obydwa dokumenty dotyczą nadania i odbioru tego samego dokumentu. / k. 37 i 38-39 akt /,

c/ wypowiedzenie umowy dokonane przez bank jest jednak nieskuteczne , co uzasadnia oddalenie powództwa w całości albowiem w okresie wypowiedzenia pozwany uiszczył wskazywaną przez stronę powodowa sumę zadłużenia , co zgodnie z treścią oświadczenia z dnia 7 maja 2018r skutkowało zniesieniem jego skutków prawnych.

Motywuując taką ocenę prawną Sąd Okręgowy argumentował , iż :

- pozwany odebrał oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy w dniu 14 maja 2018r zatem okres wypowiedzenia umowy rozpoczął swój bieg 15 maja 2018r i trwał 30 dni tj. do 15 czerwca 2018r .

Wypowiedzenie jest datowane na 7 maja 2018r i w dokumencie tym wskazano jako kwotę zadłużenia kredytobiorcy sumę 9.093,35 zł.

Kwota ta jest jednak zawyżona gdyż , jak trafnie podnosił K. O. (1) , powinna wynosić 8 935,60 zł .

Oto bowiem z pisma banku z dnia z 2 maja 2018r (k. 127 akt) wynika ,że na ten dzień zadłużenie kredytobiorcy wynosiło 7 073,68 zł, do którego należy doliczyć ratę za miesiąc maj wymagalną z dniem 5 maja 2018r i wynoszącą 2831,28 zł.

Suma ta odpowiada zatem kwocie 9 904,96zł . Jednak w okresie od 2 maja 2018r do daty dokumentu wypowiedzenia K. O. (1) zapłacił - co wynika z rozliczenia złożonego przez stronę powodową wraz z pozwem- 969,36 zł.

Wobec tego zadłużenie na dzień 7 maja 2018r wyniosło w rzeczywistości 8.935,60 zł (9 904.96 zł – 969,36 zł) a nie jak wadliwie podał bank - 9 093,35 zł .

Następnie pozwany w okresie pomiędzy 7 maja, a 30 maja 2018r wpłacił dalszą sumę kwotę 8 999,97 zł, czyli więcej aniżeli zadłużenie wskazywane przez stronę przeciwną jako taka , która skutkuje utratą mocy wypowiedzenia.

Sąd Okręgowy wskazał również , że wprawdzie w dokumencie wypowiedzenia z 7 maja 2018r warunkiem zniesienia skutków wypowiedzenia była spłata w jego okresie także odsetek od zadłużenia , jego bieżącej raty , a także zaległej składki ubezpieczeniowej , to jednak kwoty z tego tytułu nie zostały przez bank określone co do wysokości, a strona powodowa nie dowiodła w postępowaniu , że należności z tych tytułów K. O. (1) w tym okresie nie zapłacił.

Ponadto pozwany w okresie od 9 kwietnia 2018r do 15 czerwca 2018r tj. do upływu okresu wypowiedzenia, wpłacił kwotę wyższą niż wskazano w wypowiedzeniu bo 11 904,95 zł ,

d/ wobec tego Sąd Okręgowy stanął na stanowisku , że wypowiedzenie dokonane przez bank utraciło moc , a umowa kredytowa z dnia 16 września 2016r nadal wiąże strony. Dodał , iż gdyby po dniu 15 czerwca 2018r. powstały kolejne zaległości po stronie kredytobiorcy bank winien był zastosować przewidzianą prawem procedurę wezwania o ich zapłatę , poinformowania zgodnie z przepisami prawa bankowego o możliwości restrukturyzacji zadłużenia , a następnie ewentualnie [ponownie] wypowiedzieć umowę. Tego jednak nie uczynił

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1i 3 kpc i wynikająca z niej zasada odpowiedzialności za wynik sprawy.

W apelacji od tego wyroku , obejmując nią całość rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., domagała się wydania przez Sad Apelacyjny orzeczenia reformatoryjnego i uwzględnienia powództwa w całości oraz obciążenia K. O. (1) kosztami procesu.

Jako wniosek ewentualny sformułowała żądanie uchylecia wyroku z dnia 22 lipca 2020r i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na zarzutach procesowych , naruszenia :

1. art. 233 §1 kpc , wobec przekroczenia granic swobodnej oceny zgromadzonych dowodów i zastąpienia jej oceną dowolną.

Nieprawidłowość ta doprowadziła do nietrafnego ustalenia , że pozwany kredytobiorca spłacił całość zadłużenia , które spowodowało złożenie przez bank oświadczenia z dnia 7 maja 2018r o wypowiedzeniu umowy kredytowej. Prawidłowa ocena zgromadzonych dowodów prowadzi natomiast do wniosku przeciwnego zgodnie z którym takiej spłaty K. O. (1) nie dokonał , a wypowiedzenie było skuteczne prawnie.

2. art. 233 §1 kpc w zw. z art. 232 kpc wobec niepoprawnego przyjęcia , że kwota zadłużenia pozwanego wskazana w oświadczeniu o wypowiedzeniu jest błędna [zawyżona].

Motywuując podniesione zarzuty strona powodowa, powołując się na ustalenia dokonane w sprawie w zakresie postanowień umowy łączącej strony oraz tego, co stanowiło elementy składowe świadczenia, które pozwany był obowiązany spełnić aby doprowadzić do zniesienia skutków wypowiedzenia jej dokonanego oświadczeniem apelującego banku z 7 maja 2018r, wskazywała, że wbrew ustaleniu Sądu I instancji, które wynikało z podnoszonej wadliwości oceny dowodów, kwota zadłużenia w zakresie świadczenia głównego podana w oświadczeniu była oznaczona poprawnie. Przeciwny wniosek Sadu I instancji wynikał stąd, że nie została przezeń uwzględniona kwota naliczonych przez bank i doliczonych do tej należności obciążających kredytobiorcę na ten dzień odsetek od zobowiązania przeterminowanego, należnych kredytodawcy, gdy pozwany zalegał z terminową spłatą poszczególnych rat zaciągniętego kredytu. Uprawnienie banku do ich naliczenia wynikało z treści §12 ust. 2 i 3 umowy łączącej strony.

Bank wskazywał dalej na elementy składowe, które określały łącznie sumę świadczenia, którą K. O. (1) powinien był zapłacić w okresie wypowiedzenia aby można było uznać wypowiedzenie za nie wywołujące skutku prawnego i na tej podstawie podnosił, że wniosek faktyczny Sądu I instancji, prowadzący do uznania, że zobowiązanie to w tym okresie pozwany dłużnik spełnił jest oparty na nie mających dostatecznej podstawy założeniach faktycznych, które wynikają właśnie z błędnej oceny dowodów.

Strona skarżący zwracała, w ramach tej argumentacji, szczególną uwagę na okoliczność, że w okresie wypowiedzenia K. O. (1) był zobowiązany do zapłaty kolejnej raty zobowiązania kredytowego, zapadalnej w dniu 5 czerwca 2018r, w kwocie 2 831, 28 zł, czego nie uczynił, a tego zaniechania w przyjętych przez siebie rozliczeniach Sąd Okręgowy nie uwzględnił.

Strona powodowa zgłosiła w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z zestawienia operacji na rachunku służącym do obsługi umowy kredytowej zawartej przez strony w okresie pomiędzy 7 maja 2018r i 15 czerwca 2018r, dane z którego miały potwierdzić zasadniczy wniosek banku, iż ustalenie przez Sąd Okręgowy, iż w tym czasie zadłużenie stanowiące podstawę złożenia przez kredytodawcę oświadczenia o wypowiedzeniu zostało przez K. O. (1) spłacone, jest ustaleniem błędnym.

Odpowiadając na apelację, zastępowany przez pełnomocnika z urzędu pozwany, domagał się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw.

W swoim stanowisku odniósł się polemicznie do obu zarzutów podniesionych przez stronę skarżącą, sprzeciwiając się także przeprowadzeniu w postępowaniu odwoławczym dowodu zgłoszonego przez bank. Jego zdaniem wniosek ten jest spóźniony, w rozumieniu art. 381 kpc.

Domagał się także obciążenia strony przeciwnej kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył:

Środek odwoławczy strony powodowej jest uzasadniony, prowadząc do zmiany objętego nim wyroku Sądu Okręgowego w sposób wskazany w orzeczeniu zmieniającym Sądu II instancji.

Ma bowiem racje strona powodowa podnosząc zarzuty procesowe, podważające poprawność dokonanej przez Sąd oceny zgromadzonych dowodów, która doprowadziła do ustaleń faktycznych, na których oparł zasadniczy dla oceny rozszczenia skarżącej wniosek, iż wypowiedzenie umowy kredytowej z dnia 7 maja 2018r nie było skuteczne, nie powodując, że dług K. O. (1) uzyskał walor wymagalności w pierwszym dniu po upływie jego terminu.

Na wstępie jednak wskazać należy, że Sąd II instancji ocenił zgłoszony przez stronę powodową w apelacji wniosek dowodowy jako spóźniony w rozumieniu art. 381 kpc.

Już w sprzecznie od nakazu zapłaty K. O. (1) zakwestionował skuteczność wypowiedzenia umowy dokonanej przez bank w dniu 7 maja 2018r, a swoje stanowisko konsekwentnie podtrzymywał w czasie postępowania rozpoznawczego przed Sądem Okręgowym. W szczególności na tym jego etapie na którym zaczął go reprezentować zawodowy

pełnomocnik , [poza innymi zarzutami mającymi – w ocenie niweczyć skuteczność prawną tego oświadczenia , które Sąd I instancji ocenił jako chybione] argumentował , że rozliczenie wpłat dokonanych przez kredytobiorcę przedłożone przez bank wraz z pozwem , potwierdza , że w okresie bezpośrednio poprzedzającym i w czasie trwania wypowiedzenia aż do jego zakończenia- 15 czerwca 2018r wpłacił on ogółem kwotę wyższą aniżeli ta , którą bank uznał za wystarczającą do tego aby wypowiedzenie uznać za pozbawione skutku prawnego./ por. pismo K. O. (1) z dnia 5 czerwca 2020 k. 122-126 akt /.

Wobec tego najpóźniej wówczas strona powodowa powinna dowodzić nietrafności takich konkluzji faktycznych na jakich oparty był ten zarzut kredytobiorcy.

Służyć temu mógł właśnie dokument rozliczenia wpłat , który został zgłoszony w środku odwoławczym. Składając ten wniosek strona skarżąca nie wskazuje na okoliczności uniemożliwiającej jego ówczesne jego przedłożenie co uzasadnia ocenę wyrażoną przez Sad II instancji.

Dla porządku należy także w kontekście oceny skuteczności wypowiedzenia z dnia 7 maja 2018r dodać , że zastrzeżenie w jego treści warunku mimo , że jest ono jednostronną czynnością prawną kredytodawcy, było dopuszczalne, mimo , że był to warunek polegający na spełnieniu świadczenia przez pozwanego , w granicach oznaczonych przez bank.

Takie stanowisko - podzielane przez Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym sprawę , może być już uznane za ukształtowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

/ por . powołane jedynie dla przykładu judykaty SN z 6 września 2007, sygn. IV CSK 118/07, z 17 marca 2011, sygn. IV CSK 358/10 oraz z 8 września 2016 , sygn. II CSK 750/15 - za zbiorem Legalis /.

Przechodząc do oceny zarzutów apelacyjnych , które mają charakter procesowy przypomnieć , iż zarzut tego rodzaju jest uzasadniony jedynie wówczas , gdy spełnione zostaną równocześnie dwa warunki.

Strona odwołująca się do niego wykaże , że rzeczywiście sposób postępowania Sądu naruszał indywidualnie oznaczoną normę [normy] formalne. Jednocześnie nieprawidłowości te prowadziły do następstw , które miały istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Nieco inaczej kwestię tę ujmując , zarzut procesowy jest usprawiedliwiony jedynie wówczas, jeżeli zostanie dowiedzione , że gdyby nie potwierdzone błędy proceduralne Sądu niższej instancji , orzeczenie kończące spór stron miałyby inną treść.

Taka sytuacja ma miejsce w rozstrzyganej sprawie.

Jak trafnie zauważa w motywach stawianych zarzutów bank , Sąd I instancji oparł decydującą o jego ocenie prawnej roszczenia zgłoszonego pozwie część ustaleń faktycznych na własnym wyliczeniu rozmiaru ilościowego długu dłużnika na datę oświadczenia strony pozwanej z dnia 7 maja 2018r , a po skonfrontowaniu ich z wpłatami K. O. (1) na jego poczet w okresie pomiędzy 9 kwietnia 2018r i 15 czerwca 2018r , przyjętym jako data końcowa okresu wypowiedzenia, doszedł do wniosku , iż kredytobiorca spełnił warunek spłaty długu od którego strona wypowiadająca umowę uzależniła zniesienie skutku tej jednostronnej czynności prawnej w postaci zakończenia stosunku umownego i postawienia całości długu w stan wymagalności .

Ponieważ tylko ta część ustaleń faktycznych , w powołaniu się na wadę oceny relewantnych dla jej poczynienia dowodów jest w ramach stawianych zarzutów kwestionowana , w pozostałym zakresie zostają one przyjęte przez Sąd odwoławczy za własne.

W zakresie faktów podważonych zarzutami strony powodowej , Sąd II instancji zmieniając na podstawie treści dokumentów znajdujących się w aktach , których wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron , a także ocenionych jako niekwestionowane przez stronę skarżącą i nie nasuwających wątpliwości Sądu co do ich zgodności z rzeczywistością oświadczeń pełnomocnika pozwanego złożonych na rozprawie apelacyjnej w dniu 5 maja 2022r / k. 199 v akt / - ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy , ustala , iż :

- na dzień dokonania wypowiedzenia umowy zawartej przez strony – 7 maja 2018r wymagalne zadłużenie K. O. (1) wynosiło ogółem 9 911, 61 zł.

Jak bowiem wynika z informacji banku skierowanego do pozwanego w dniu 2 maja 2018r wymagalne zadłużenie na ten dzień d wynosiło 7 073, 68 zł.

/ dowód informacja banku k. 127 akt /.

W okresie pomiędzy 2 a 7 maja 2018r dług ten powiększył się o wymagalną ratę kredytu , zapadalną w dniu 5 maja 2018r , która zgodnie z harmonogramem spłat kredytu stanowiącego załącznik do umowy stron , miała charakter stały i wynosiła 2 831, 28 zł miesięcznie.

/ dowód harmonogram spłaty kredytu/ plan spłaty k. 128-130 akt /

Powiększyła go także kwota 6, 65 zł z tytułu odsetek od terminowanego zadłużenia / na co zwracała uwagę strona powodowa w apelacji/.

Kwota ta została wskazana w treści wypowiedzenia z 7 maja 2018r. Pozwany nie negocjował jej jako składnika obciążającej go zaległości, a w szczególności nie postulował jej weryfikacji , podobnie jak i pozostałego zadłużenia , którego stwierdzenie bank uczynił podstawą dokonania wypowiedzenia , za pośrednictwem opinii biegłego odpowiedniej specjalności.

W tym okresie na poczet zadłużenia- jak wynika z historii operacji na rachunku służącym do obsługi kredytu pozwanego - K. O. (1) zapłacił na poczet zadłużenia kwotę łączną 969, 36 zł , na która składają się sumy 2,32 zł , 915, 64 zł , 2,55zł, 46 , 49zł i 2, 36 zł. Wpłaty w ten sposób rozliczone przez bank na rachunku nie były w toku sporu przez niego kwestionowane.

Wobec tego na datę wypowiedzenia kwota wymagalnego zobowiązania pozwanego wobec banku zamknęła się wielkością 8 942, 25 zł / 7 073,68 + 2831,28+ 6,65/ - 969, 36 zł/.

/ dowód : historia wpłat na rachunek rozliczeniowy w okresie pomiędzy 2 a 7 maja 2018 k. 43-47 akt , wypowiedzenie z dnia 7 maja 2018 k. 37 akt /

Zgodnie z treścią wypowiedzenia , aby doprowadzić do zniesienia jego skutku K. O. (1) powinien był w terminie 30 dni od daty jego doręczenia , które nastąpiło w dniu 14 maja 2014r zapłacić nie tylko wymagalną część długu ale także bieżącą ratę kredytu , przypadającą w okresie wypowiedzenia , odsetki od wymagalnego zadłużenia za okres od 7 maja 2018r do daty rzeczywistej zapłaty wymagalnego długu oraz zaległą składkę ubezpieczeniową.

Wpłaty na poczet tak określonego zobowiązania - co wynika z analizy operacji na wskazanym wyżej rachunku rozliczeniowym – po dniu 7 maja 2018r.miały miejsce okresie od 10 maja 2018 do 13 czerwca 2018r , później już nie następując.

Dłużnik dokonując ich nie negocjował ani w relacjach z bankiem ani w czasie trwania sporu sądowego, sposobu w jaki druga strona dokonywała ich zaliczania na poczet zobowiązania kredytowego / co do nie kwestionowania rozliczeń - okoliczność niesporna /.

Pozwany nie kwestionował także tego , iż poza tymi wpłatami , które są uwidocznione na tym rachunku , żadnych innych , do daty upływu terminu wypowiedzenia , celem wygaszenia zobowiązania z umowy kredytowej, nie uiszczał.

W okresie pomiędzy 10 maja 2018r i 15 czerwca 2018r - daty upływu terminu wypowiedzenia umowy kredytowej K. O. (1) zapłacił ogółem kwotę

8 999, 97 zł.

Zobowiązanie pozwanego okresie wypowiedzenia zwiększyło się - zważywszy na treść oświadczenia o wypowiedzeniu - co najmniej o kwotę bieżącej raty kredytu zapadalnej w dniu 5 czerwca 2018r , odpowiadającej sumie 2 831, 28 zł.

Zatem aby doprowadzić do zniesienia skutku wypowiedzenia z dnia 7 maja 2018r w okresie pomiędzy tą datą a 15 czerwca 2018r powinien był zapłacić kwotę łączną wynoszącą co najmniej 11 773, 53 zł [8 942, 25 zł + 2 831, 28 zł]

Zapłacił w tym okresie ogółem 8 999, 97 zł , a zatem to świadczenie nie wypełniało warunku od którego uzależnione było nie wywołanie skutku wypowiedzenia w postaci postawienia całości zadłużenia w stan wymagalności.

/ dowód : operacje na rachunku rozliczeniowym w okresie pomiędzy 7 maja 2018 a 15 czerwca 2018r./ k. 46-47 akt / , oświadczenie pełnomocnika pozwanego na rozprawie apelacyjnej w dniu 5 maja 2022r k. 199 v akt /

Przy w ten sposób zmienionych ustaleniach faktycznych , których korekta w porównaniu z konstatacjami faktycznymi Sadu niższej instancji, nastąpiła na skutek podzielenia zarzutów procesowych sformułowanych przez bank,

przechodząc do oceny prawnej roszczenia strony powodowej w pierwszej kolejności wskazać należy , że nie miał racji Sąd Okręgowy uznając iż na skutek dokonanych przez kredytobiorcę częściowych zapłat doszło do wypełnienia warunku pod jakim bank dokonał wypowiedzenia umowy kredytowej w dniu 7 maja 2018r , a tym samym dług K. O. (1) nie uzyskał w całości waloru wymagalności.

Miał Sąd I instancje rację wskazując ,iż potwierdzeniu spełnienia tego warunku nie stoi na przeszkodzie to , że kredytobiorca w okresie wypowiedzenia nie uiścił odsetek od przeterminowanego zobowiązania o którym to obowiązku stanowiło oświadczenie banku ani nie wniósł zaległej składki ubezpieczeniowej.

W odniesieniu do pierwszego z tych obowiązków był on określony nieprecyzyjnie i pozwany jako konsument nie był obowiązany samodzielnie określać jego rozmiaru ilościowego.

To bank zobowiązany był tak określić wysokość tego świadczenia aby w tym zakresie wyeliminować jakiegokolwiek wątpliwości. Nie sprostanie temu obowiązkowi uzasadniało przyjęcie , iż nie realizowanie tego obowiązku przez kredytobiorcę nie może łączyć się z negatywną po jego stronie konsekwencją nie wypełnienia warunku określonego w oświadczeniu o wypowiedzeniu.

Podobny skutek z rozważanego punktu widzenia ma obowiązek zapłaty zaległej składki ubezpieczeniowej. Taki obowiązek po stronie pozwanego nie istniał dlatego ,że umowa kredytowa nie przewidywała zapłaty takiej składki przez K. O. (1).

Niezasadnie natomiast Sąd I instancji upatrywał realizacji zastrzeżonego warunku w dokonywaniu wpłat przed datą wypowiedzenia z 7 maja 2018r. O ile były one dokonywane do wpływały na wymiar ilościowy wymagalnego długu powoda , w taki sposób , że ostatecznie na dzień wypowiedzenia wynosił on - jak wynika z poczynionych przez Sąd II instancji ustaleń- 8 942, 25 zł.

Ocena wypełnienia warunku zniesienia skutków wypowiedzenia powinna być odnoszona do jego okresu i wpłat dokonywanych przez K. O. w czasie jego biegu , przy uwzględnieniu także innych obowiązków dłużnika określonych w oświadczeniu banku z 7 maja 2018r .

Przyjęcie innego założenia i uznanie , że mają znaczenie wpłaty dokonywane przed dniem 7 maja 2018r było błędne.

Podobnie jak to , że Sąd Okręgowy nie dostrzegł , analizując wykonanie obowiązków przez kredytobiorcę , iż oprócz zapłaty wymagalnej części długu dla skutku który ostatecznie przyjął , pozwany miał obowiązek zapłacić także bieżącą ratę zobowiązani kredytowego zapadalną w dniu 5 czerwca 2018 , a świadczenie z niej , w stałej miesięcznej kwocie 2 831, 28 zł współtworzyło granice ilościowe obowiązku świadczenia obciążającego K. O. (1), aby wywołać ów skutek.

Gdy uwzględnić obowiązek zapłaty tej raty , dokonane we wskazanym okresie wpłaty nie powodują wypełnienia warunku jaki postawiła strona pozwana w oświadczeniu o wypowiedzeniu.

Stąd nie podzielając stanowiska , iż roszczenie banku wobec pozwanego nie uzyskało waloru wymagalności wraz z upływem 30 dniowego terminu wypowiedzenia umowy liczonego od daty jego doręczenia pozwanemu w dniu 14 maja 2018r., Sąd II instancji uznaje , że taki walor wierzytelność banku dochodzona z tym dniem nabyła.

Trzeba przy tym dodać , że zarzut pozwanego podnoszącego [także na rozprawie apelacyjnej w dniu 5 maja 2022r] , że nie zostały do niego przesłane kolejne wezwania do zapłaty zaległości wraz z którymi został pouczony o prawie do ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia , zasadnie nie został przez Sąd Okręgowy podzielony , jako nie wykazany.

Z dokumentów wezwań do zapłaty stwierdzonego naówczas zadłużenia z dnia 8 stycznia 2018r i 9 kwietnia 2018r / k. 29 i 33 akt/ . skierowanych na adres kredytobiorcy , który był i pozostaje nadal adresem zamieszkania pozwanego wynika , że w obu został wezwany do jego zapłaty w terminie 14 dni roboczych i został równocześnie pouczony o uprawnieniu do ubiegania się restrukturyzację długu / pozwany nie dowodził w postępowaniu , że o nią wobec strony pozwanej występował.

Obydwa wezwania zostały wysłane przesyłkami poleconymi o oznaczonych numerach identyfikacyjnych , a z informacji o ich śledzeniu / k. 30 i 34 akt / wynika , że trafiły do pocztowego urzędu oddawczego w P. i podlegały procedurze doręczeniowej.

Dodać do tego należy , że w taki sam sposób bank doręczył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu , a K. O. potwierdził jego odbiór w miejscu zamieszkania. Wszystkie te fakty stwarzają domniemanie doręczenia pozwanemu także wezwań do zapłaty długu poprzedzających akt wypowiedzenia.

To kredytodawca o ile twierdził , że podstawa domniemania nie jest prawidłowa powinien wykazać , iż rzeczywiście wezwania do niego nie dotarły w taki sposób , iż mógł się zapoznać z ich treścią. Takiej aktywności dowodowej pozwany w postępowaniu nie przejawiał.

Trzeba także dostrzec , że po dokonaniu wypowiedzenia umowy, w relacjach z bankiem nie podnosił faktu ich nie doręczenia. Zarzut ten powołał dopiero w ramach sporu przed Sądem.

Uznając zatem , że strona powodowa skutecznie wypowiedziała umowę kredytową zawartą przez strony , a wierzytelność dochodzona pozwem odpowiada zakresowi zobowiązania pozwanego, Sąd Apelacyjny w uwzględnieniu apelacji (...) SA, zmienił objęty nią wyrok Sądu Okręgowego , w sposób wskazany w punkcie 1 I- III orzeczenia reformatoryjnego , na podstawie art. 386 par. 1 kpc.

Wobec uznania pozwanego za przerywającego spór został on obciążony poniesionymi przez bank kosztami procesu , w oparciu o art. 98 par. 1 i 3 oraz 99 kpc , przy zastosowaniu reguły odpowiedzialności za wynik sprawy .

Na kwotę należną stronie powodowej z tego tytułu od przerywającego K. O. (1) złożyły się : opłata pod pozwu – 2 272 zł, wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym , ustalone na podstawie par. 2 pkt 6 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 { jedn. tekst DzU z 2018 poz. 265 } oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Wynagrodzenie należne za pomoc prawną udzieloną kredytobiorcy z urzędu, zostało przyznane pełnomocnikowi ze środków Skarbu Państwa, przy czym dla określenia jego wysokości Sąd zastosował par. 2 pkt 6 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 { DZU z 2015 poz. 1800}.

Sąd Odwoławczy nie znajduje bowiem dostatecznych i przekonujących racji prawnych przemawiających za różnicowaniem stawek tego wynagrodzenia pomiędzy profesjonalnymi pełnomocnikami tylko z tego powodu , że

źródła ich umocowań dla reprezentowania stron postępowań sądowych , w odniesieniu do mandatariuszy z wyboru i z urzędu , są różne.

Takie zróżnicowanie jest sprzeczne z przepisami Ustawy Zasadniczej.

W odniesieniu do pełnomocnika z urzędu przyznana kwota wynagrodzenia zawiera należny podatek VAT , jest zatem kwotą brutto.

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji, także stosując art. 98 par. 1 i 3 oraz 99 kpc w zw. z art. 391 par. 1 kpc obciążył nimi na rzecz strony przeciwnej przerywającego pozwanego.

Na kwotę należną bankowi z tego tytułu złożyły się: opłata od apelacji oraz wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika - radcy prawnego , ustalone na podstawie par. 2 pkt 6 w zw. z par. 10 ust. 1 pkt 2 wskazanego wyżej Rozporządzenia o opłatach za czynności radców prawnych.

Przyznając ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie, na rzecz pełnomocnika pozwanego wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, zastosował par. 2 pkt 6 w zw. z par. 10 ust. 1 powołanego wcześniej Rozporządzenia o opłatach za czynności adwokackie z powodów , które zostały podane uprzednio/ pkt. 2 i 3 sentencji wyroku /.

SSA Grzegorz Krężolek